

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2017. május 10.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2017. május 10. 8:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

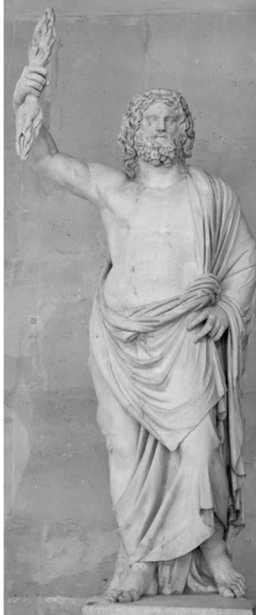

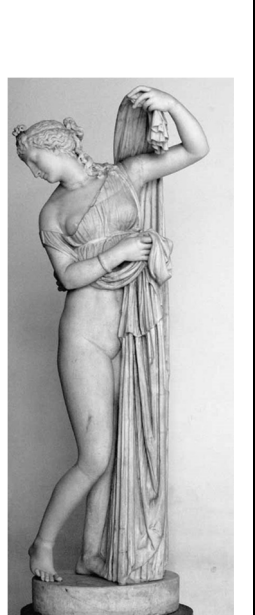

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat a görög-római hitvilághoz kapcsolódik.

Írja be a táblázatba az egyes római istenek görög megfelelőjét, illetve az adott görög istenre jellemző leírás betűjelét! *Két leírás kimarad.* (Elemenként 0,5 pont.)

Római isten				
	Jupiter	Mars	Vénusz	Minerva
Görög isten neve				
Leírás betűjele				

Leírások:

A) Az értelmetlen vérontással és kegyetlen öldökléssel járó háborúk istene.

B) A szépség, a szerelem és a termékenység istennője.

C) A vihar és a villámlás ura, a vendégszeretet, az eskük és a piactér védelmezője, az istenek királya.

D) A földrengés, a folyók és tavak, valamint a tenger és a hajósok istene.

E) Az igazságos háború, a jog, a művészetek, a mesterségek, az oktatás és a bölcsesség istennője.

F) A szülés, a nők és gyermekek védelmezője, a vadállatok úrnője, a Hold és a vadászat istennője.

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A feladat a középkori városok társadalmához kapcsolódik.

Határozza meg a források és ismeretei segítségével, milyen lehetett a jogi helyzete Augsburgban a táblázatban szereplő kitalált személyeknek! Írjon X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! (Elemenként 0,5 pont.)

„Ha egy idegen [...] a városba akar költözni, és ott polgárjogot szeretne nyerni, az csakis tisztességes, jó hírű és tulajonnal bíró férfi lehet.”

„Ha egy férfi vagy nő [...] a városban [...] egy évet és egy napot eltöltött, annak, aki ezután szabadságát el akarná venni, hallgatást parancsoljanak.”

„Sok kiváltságos várost láttunk, ahol a szegényeknek és a közrendűeknek a város kormányzásában semmi részük nincs. Ez ugyanis teljesen a gazdagok kezében van, akik akár vagyonuk, akár származásuk révén a polgárjoghoz jutottak.”

(Középkori jogszabály- és krónikarészletek)

Augsburgban a középkorban a forrásokban szereplőkhöz hasonló jogszabályok voltak érvényesek. 1304-ben, karácsony előestéjén az Unikornishoz címzett fogadóban nagy a forgalom. A fogadó hátsó különtermében a következő személyek tartózkodnak:

Kitalált személyleírás	Polgárjoga van Augsburgban	Polgárjoga nincs Augsburgban, de szabad	Nem szabad
a) Ulrich az unokatestvéréhez érkezett látogatóba és egyben üzleti ügyben tárgyalni: a nürnbergi bornagykereskedését szeretné Augsburgba áttelepíteni.			
b) Hermann, Ulrich unokatestvére, a helyi kádarcéh tagja, műhelye a kádárok utcájában lévő háza földszintjén található.			
c) Martin, Ulrich augsburgi ügynöke, az ő tanácsára költözne a kereskedés Augsburgba, az alsóvárosban lakik, ahol – saját ház híján – egy pék özvegyétől bérlí az emeleti szobákat.			
d) Wendel, a fogadó csaposa és felszolgálója, a fogadó padlásszobájában lakik, tavaly húsvétkor költözött a városba egy Meiersdorf nevű faluból.			
e) Casper, Hermann rangidős legénye, egyben a mester egyetlen leányának vőlegénye, a kádár-műhely reménybeli örököse.			
f) Berchtold, Ulrich útítársa Nürnbergből, birodalmi lovag, császári megbízásból utazik a bajor herceghez, a polgármester vendégszeretetét élvezzi.			
g) Hannes, Berchtold lovásza, Heiligensteinben, Berchtold birtokán élő telkes gazda fia, de gyermekkora óta az udvarházban él, és urát kíséri megbízásai során.			

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

h) Bartholomeus, az augsburgi tanács jegyzője, Hermann hívta, hogy Ulrich ügyét eléje tárják, a polgármester veje, háza a főtéren, a templommal szemben van.

4 pont

**3. A feladat a középkori Magyarország társadalmával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Ha valamely szerviensi fiú utód nélkül hal meg, birtoka negyed részét leánya örökölje, a többiről úgy intézkedjék, ahogyan akar. És ha váratlan halál folytán intézkedni nem tud, [azok a] rokonai örököljék, akik hozzá közelebb állnak.”
(*Aranybulla*)

B) „Második András király úrnak előbb említett, s aranypecsétjével megerősített, minden gyanútól egészen mentes, szóról szóra ide beiktatott levelét az abban foglalt minden szabadsággal egyetemben elfogadván, helyeselvén és jóváhagyván, [...] kivéve, [...] hogy az örökösök hátrahagyása nélkül elhaló nemeseknek jogukban és szabadságukban áll az egyházak, avagy tetszésük szerint mások részére, élők közt vagy halál esetére adakozni, hagyományt tenni, birtokaikat eladni vagy elidegeníteni. Sőt ellenkezőleg, éppenséggel ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik jog és törvény szerint, tisztán és feltétlenül, minden ellenmondás nélkül, legközelebbi atyafiaikra és nemzetségeikre háramoljanak.” (*I. Lajos törvénye*)

a) Adja meg az idézett források kiadásának évét! (Elemenként 0,5 pont.)

A) **B)**

b) Nevezze meg szakkifejezéssel I. Lajos idézett törvényét! (1 pont)

.....

c) Melyik forrás idézett részében olvasható olyan rendelkezés, amelyik lehetővé tette a táblázatban szereplőket a szerviensek (nemesek) számára? Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorba csak egy X jelet írhat. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	A) forrás	B) forrás	Mindkettő	Egyik sem
1. Van fiú utódja, de végrendeletében nem rá hagyja a birtokát.				
2. Nincs fiú utódja, és végrendeletében az egyházra hagyja a birtokát.				
3. Nincs fiú utódja, nem végrendelezik, így a rokonai öröklik a birtokát.				

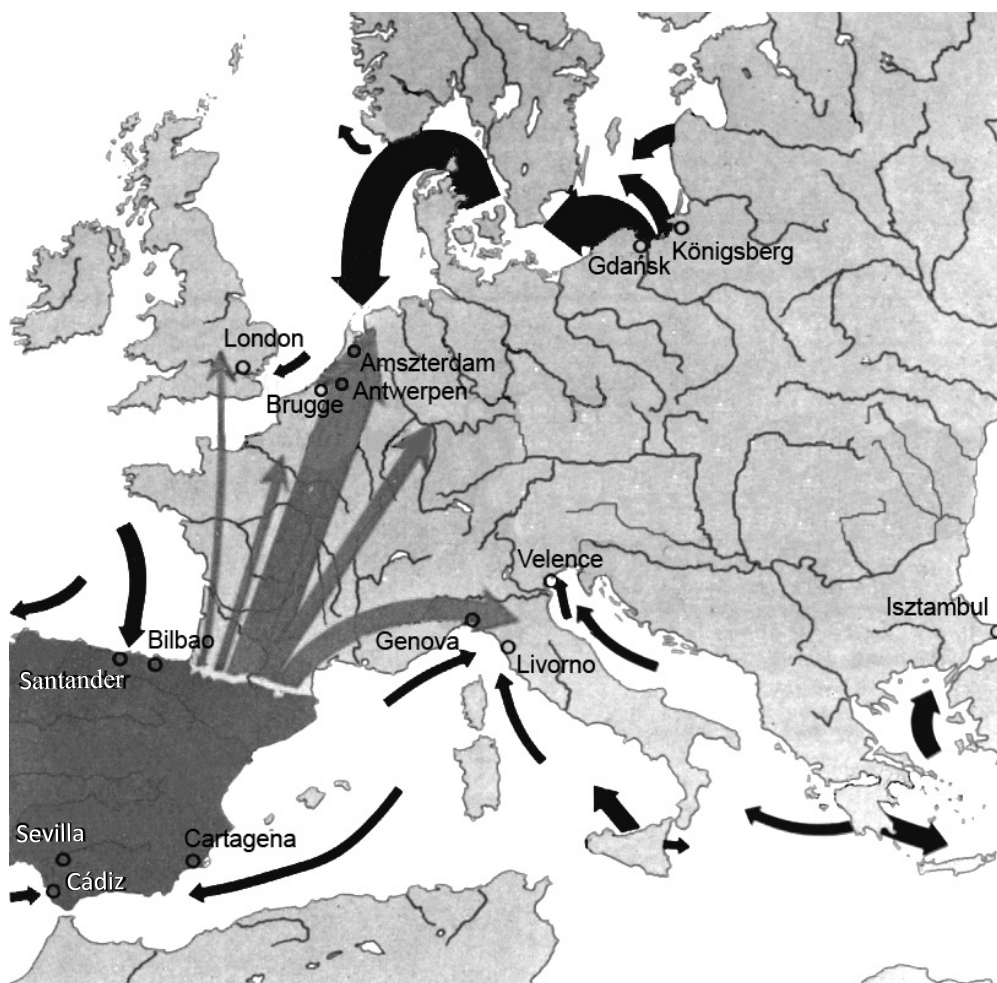
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) Mi lehetett a célja I. Lajosnak az Aranybulla idézett rendelkezésének megváltoztatásával? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Meg akarta védeni a nemesi birtokállományt.
2. Arra törekedett, hogy minél kevesebb család kezében összpontosuljanak a birtokok.
3. Korlátozta a nemesek jogait, hogy ne legyen lehetőségük fellázadni ellene.

4 pont

4. A feladat a XVI. századi Európa gazdaságával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a térképész és ismeretei segítségével!

*Az európai kereskedelem egyes útvonalai a XVI. században
(A nyilak vastagsága a szállítmány mennyiségére utal.)*

a) Mit jelölnek a Spanyolországból induló nyilak? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Az iparcikkek kivitelét.
2. A nemesfémek kiáramlását.
3. A szarvasmarha-kereskedelem fő útvonalait.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) A térképvezálaton a nem Spanyolországból induló nyilak a gabonakereskedelem fő célterületei felé mutatnak. Jellemzően miért szorultak a térképvezálaton szereplő területek gabonabehozatalra? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Azért, mert nem rendelkeztek gyarmatokkal.
2. Azért, mert nem indult meg a tőkés fejlődés.
3. Azért, mert jelentős volt a városi lakosság.

c) Nevezze meg azt a területet, amelyikről a következő leírás szól! (1 pont)

A tengeri és a szárazföldi kereskedelem jelentős csomópontja volt. Vezető szerepet játszott az ipari fejlődésben, ugyanakkor nagy mennyiségű gabona behozatalára szorult. Északi része a század végén függetlenné vált.

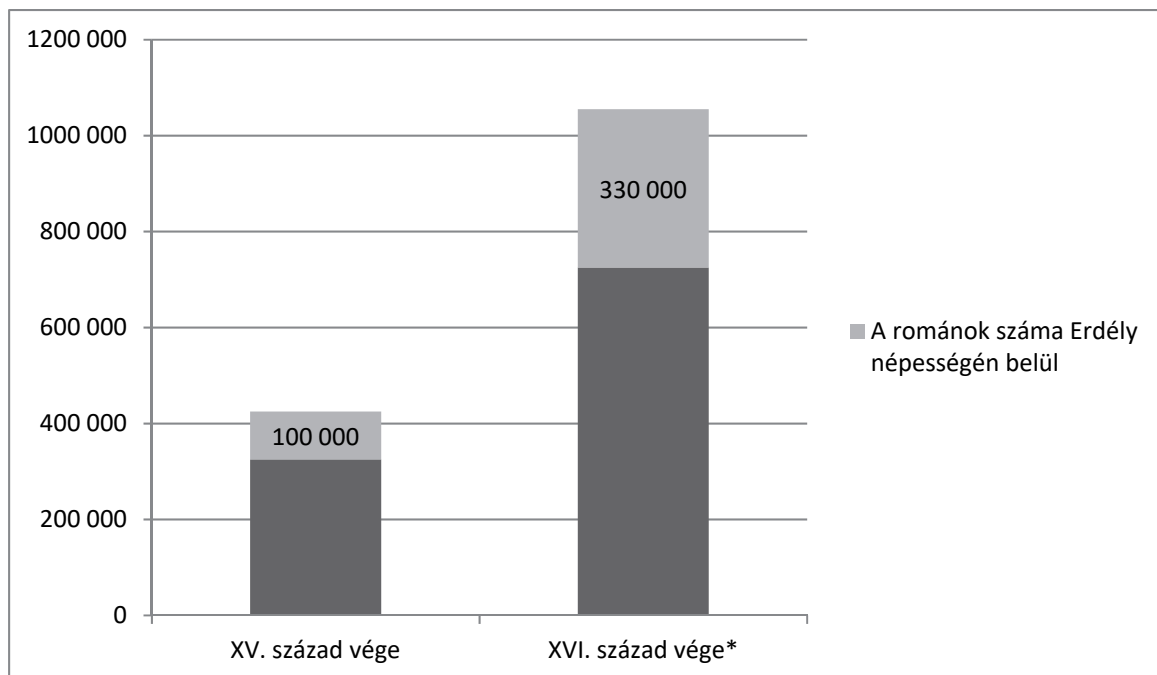
.....

d) Nevezze meg azt a középkorban kialakult tengeri kereskedelmi útvonalat, amelyik a kora újkorban elsősorban a Kelet-Európából nyugat felé irányuló gabonaszállításnak köszönhetően lendült fel újra! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

**5. A feladat a XVI. századi Erdéllyel kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

*Az 1570-ben Erdélyhez csatolt „Részekkel” együtt.

Erdély népességének változása a XVI. században (becsült adatok)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Döntse el a következő állításról, hogy igaz vagy hamis! Húzza alá a helyes választ!
(0,5 pont)

A diagramról leolvasható, hogy a XVI. századi Erdélyben a románok száma nagyobb arányban nőtt, mint a teljes lakosságé.

igaz / *hamis*

b) A népességnövekedés egyik oka a természetes szaporodás volt, vagyis a születések száma meghaladta a halálozásokét. Mi volt a népességnövekedés másik két jellemző oka?
(Elemenként 0,5 pont.)

.....
.....

c) A korszakban a három részre szakadt Magyarország teljes népességére vonatkozóan a becsült adatok alapján nem beszélhetünk természetes szaporodásról. Mi volt az alapvető történelmi oka az Erdélyben mutatkozó eltérésnek? (1 pont)

.....

d) Állapítsa meg, Erdély mely népcsoportjaira vonatkoznak Verancsics Antal, XVI. században élt püspök és történetíró következő megállapításai! Húzza alá a helyes választ!
(Elemenként 0,5 pont.)

1. „Sok [köztük] a nemes, földjeiket kitűnően művelik, nem városokban laknak, hanem faluszerűen, várakban és házakban. [Nemeseik] részt vesznek az állami életben [...]”

magyar román szász

2. „Igen szorgalmasak, dolgozók, leginkább kereskedéssel és mindenfajta iparral foglalkoznak.”

magyar szász székely

3. „[Többnyire] a magyarok jobbágyai, saját településeik nincsenek, hanem az egész országban elszórtan, nyájaikkal hegyekben és erdőkben rejtőzködve nyomorúságosan [értsd: szegénységben] folytatják életüket.”

román szász székely

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. A feladat az ipari forradalmak korával kapcsolatos.**Oldja meg a feladatokat a táblázat adatainak és ismereteinek segítségével!**

A világ ipari termelésének százalékos megoszlása (1750–1900)				
ország / térség	1750	1800	1860	1900
Nagy-Britannia	1,9	4,3	19,9	18,5
Habsburg Birodalom / Osztrák–Magyar Monarchia	2,9	3,2	4,2	4,7
Franciaország	4,0	4,2	4,2	6,8
Német területek / Németország	2,9	3,5	4,9	13,2
Itáliai államok / Olaszország	2,4	2,5	2,5	2,5
Oroszország	5,0	5,6	7,0	8,8
Európa többi országa	4,1	4,8	10,5	8,5
Amerikai Egyesült Államok	0,1	0,8	7,3	23,6
Japán	3,7	3,5	2,9	2,4
Kína	32,8	33,3	19,7	6,2
India	24,5	19,7	8,6	1,7
A többi Európán kívüli ország	15,7	14,6	8,3	3,1

a) Nevezze meg azt az országot, amelyikre az állítás vonatkozik! A táblázatban szereplő országok közül válasszon! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A munkaerő és a tőke folyamatos beáramlása, valamint a jelentős területi gyarapodás egyaránt hozzájárultak iparának látványos fejlődéséhez.

.....

2. Iparosodásának üteme a második ipari forradalom időszakában lelassult, ezért a századfordulóra elvesztette vezető szerepét a világ ipari termelésében.

.....

3. A politikai egység megteremtésével párhuzamosan bekövetkezett ugrásszerű ipari fejlődésének szerepe volt abban, hogy szembekerült más európai hatalmakkal.

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Magyarázza meg röviden, miért vezetett az iparosodás az európai nagyhatalmak gyarmati konfliktusainak kiéleződéséhez! (1 pont)

.....

.....

c) Mi volt a fő oka az indiai ipar helyzetében bekövetkezett változásnak? (1 pont)

.....

d) Karikázza be a megkezdett mondat folytatásai közül azt az egyet, amelyik helyes! (0,5 pont)

A második ipari forradalom korára ...

1. ... Európa tovább növelte évszázados fölényét a világ ipari termelésében.
2. ... a világ ipari termelésének súlypontja áthelyeződött Európába és Észak-Amerikába.
3. ... megindult a fejlődő országok felzárkózása az iparilag fejlett országokhoz.

4 pont	
--------	--

**7. A feladat a reformkori Magyarországgal kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a forrásrészletek és ismeretei segítségével!**

A) „A hazafi szomorúan felsóhajt, hogy a legüdvösebb törvények, melyekért annyira küzdött, egyes megyék hanyagsága által megghiúsíttatnak.”

B) „Jelen megerendszerünk mellett a törvényhozás, mely csak egy osztály érdekeit [...] képviseli, s képviselői kezét utasításokkal bilincseli le, nem lehet a nemzeti haladás vezetője.”

C) „Hol az egyes törvényhatóságok [megyegyűlések] szabályalkotási jog címe alatt majdnem törvényhozási hatalmat gyakorolnak, [...] valódi személyes szabadság nem létezhetik.”

D) „Ha alkotmányunk átalakítását reform s nem forradalom által akarjuk eszközölni, az átmenet csak fokenkénti lehet [...]”

(Részletek Eötvös József „Reform” című művéből, 1846)

a) Nevezze meg szakkifejezéssel azt a reformellenzéken belüli irányzatot, amelynek nézeteit a forrásrészletek tükrözik! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) Nevezze meg azt a társadalmi réteget, amelyekre a B) betűjelű forrásrészlet aláhúzott része utal! (1 pont)

.....

c) Melyik az a forrásrészlet, amelyben Eötvös a megyék végrehajtó hatalmát a fejlődés akadályaként írja le? (0,5 pont)

A forrásrészlet betűjele:

d) Melyik az a forrásrészlet, amelyben Eötvös utal arra, hogy a megyék széles jogköre gátolja az országgyűlésben folyó munkát? (0,5 pont)

A forrásrészlet betűjele:

e) Mi volt annak a reformnak a lényege, amelyet Eötvös a forrásrészletekben megjelenő problémák megoldására javasolt? (1 pont)

.....
.....

4 pont	
--------	--

**8. A feladat a sztálini gazdaságpolitikához kapcsolódik. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

a) Válassza ki a sztálini propagandaplakátokhoz köthető helyes állítást! Karikázza be a sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

A) Felirat: „A síró kulákkal szemben a vetés baráti, közös frontja!” (1930-as évek)

1. A plakát a szocialista országok közös küzdelmét mutatja az imperialisták ellen.
2. A plakát a szövetkezetek fölényét mutatja az egyéni gazdálkodással szemben.
3. A plakát a háterszágot ösztönzi nagyobb háborús erőfeszítésre az árulókkal szemben.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B)

A vonat körüli feliratok: „A pénzügyi tervért, az ötéves terv négy év alatti megvalósításáért, a vallás ellen!” A sín felett kifeszített kötelek feliratai: „Vallási előítéletek, rombolás, vallás, önzés, részegség, csavargás, házasság”(1930-as évek)

1. A plakáton látható emberalakok mindannyian az iparosítás vonatának sínjét építik.
2. A plakát a tervek időarányos teljesítésére buzdít.
3. A plakát a gazdasági haladást összekapcsolja az ideológiai győzelemmel.

C)

Felirat: „Békeszerető nép vagyunk, de a páncélvonatunk készen áll!” (1950-es évek)

1. A plakát a kölcsönös elrettentés politikájának szellemében készült.
2. A plakát a meginduló leszerelési tárgyalások támogatására készült.
3. A plakát a szovjet haditechnika elavultságára hívja fel a figyelmet.

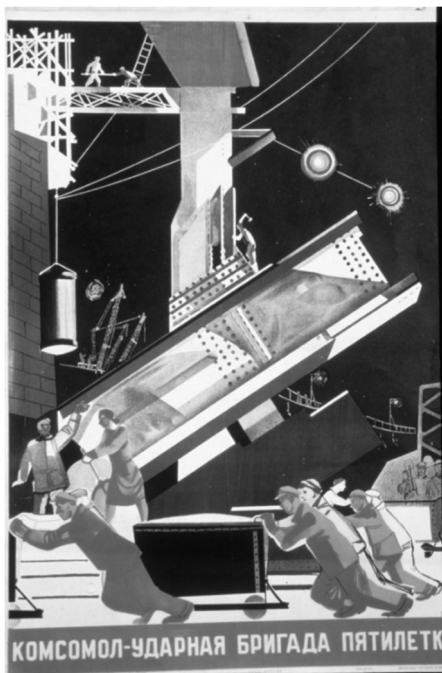
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

D)

A könyv felirata: „Ötéves terv 1928.”
A kalapos alak szavai: „Fantázia, lázálom,
utópia!” (1930-as évek)

1. A kalapos alak az első ötéves terv kudarcát látja az összedőlő gyárban.
2. A kalapos alak az első ötéves terv váratlan sikere miatt keseredik el.
3. A kalapos alak retteg, hogy az első ötéves tervben előírtak nem készülnek el négy év alatt.

E)

Felirat: „A Komszomol az ötéves terv
rohamcsapata” (1930-as évek)
(A Komszomol a Kommunista Párt ifjúsági
szervezete volt.)

1. Az ötéves terv túlméretezett számait csak pluszmunkaerő mozgósításával lehetett teljesíteni.
2. A modern szakmunkásképzés a munkahelyekhez kötődött, gyakorlati ismeretek átadását jelentette.
3. Az első ötéves terv célkitűzése volt a Komszomol kiépítése a Szovjetunió teljes területén.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

F)

Felirat: „Napszámosok és Komszomol-tagok, traktorra! Be a tavaszi vetés roham-csapataiba!” (1930-as évek)

1. A plakátról kiderül, hogy a mezőgazdaság gépesítésével annak munkaerőigénye radikálisan csökkent.
2. A plakátról kiderül, hogy gazdasági szükséghelyzetben a hadsereg csapatait vetették be.
3. A plakátról kiderül, hogy a mezőgazdaság nehézségekkel küszködött a tervek teljesítése terén.

b) Melyik plakátokra igazak az állítások? Írja a feladatban szereplők közül (A–F) a megfelelő plakátok betűjelét a táblázatba! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy betűt több helyre is beírhat, és nem kell minden betűt beírnia. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Plakátok betűjelei		
„Osztályellenséget”, bünbakként kezelt társadalmi réteget jelenít meg.			
A termelés várt vagy elért eredményeit katonai hasonlattal írja le.			

Válaszoljon a kérdésekre! (Elemenként 1 pont.)

c) Miért elsősorban ideológiai alapon próbálták ösztönözni a munkaerőt a tervutasításos rendszerben?

d) Fogalmazza meg az ötéves tervek négy év alatti teljesítésének egy negatív hatását, következményét!

.....

8 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. A feladat a magyar oktatáspolitikával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „A mindennapi iskolába tartoznak járni a 6-ik évüket betöltött gyermekek 12-ik évük betöltéséig. [...] a 10 évesnél idősebb gyermekekre nézve [...] a földműveléssel foglalkozó községekben az iskolai szék megengedheti, hogy a szünidőn kívül még két hónapig a legnagyobb munkaidőben csak vasárnapi iskolába járjanak.” (1868-as népiskolai törvény)

B) „A következő 5 év alatt kötelezővé tenném [...], hogy azt a 13-14 éves gyermeket, akinek mezőgazdasági munkaerejére a családnak szüksége van, a mindennapi iskolába a szülő mégis beküldje. [...] [A] környező nemzetek közgazdaságával, különösen a német és az osztrák közgazdasággal szemben a traktorok és motorok korában sem a magyar mezőgazdaság, sem a magyar ipar meg nem állhat, ha népünk dolgozó tömegeit az eddiginél nem lényegesen nagyobb tudással bocsátjuk az életbe.” (Klebelsberg Kunó parlamenti beszéde, 1928)

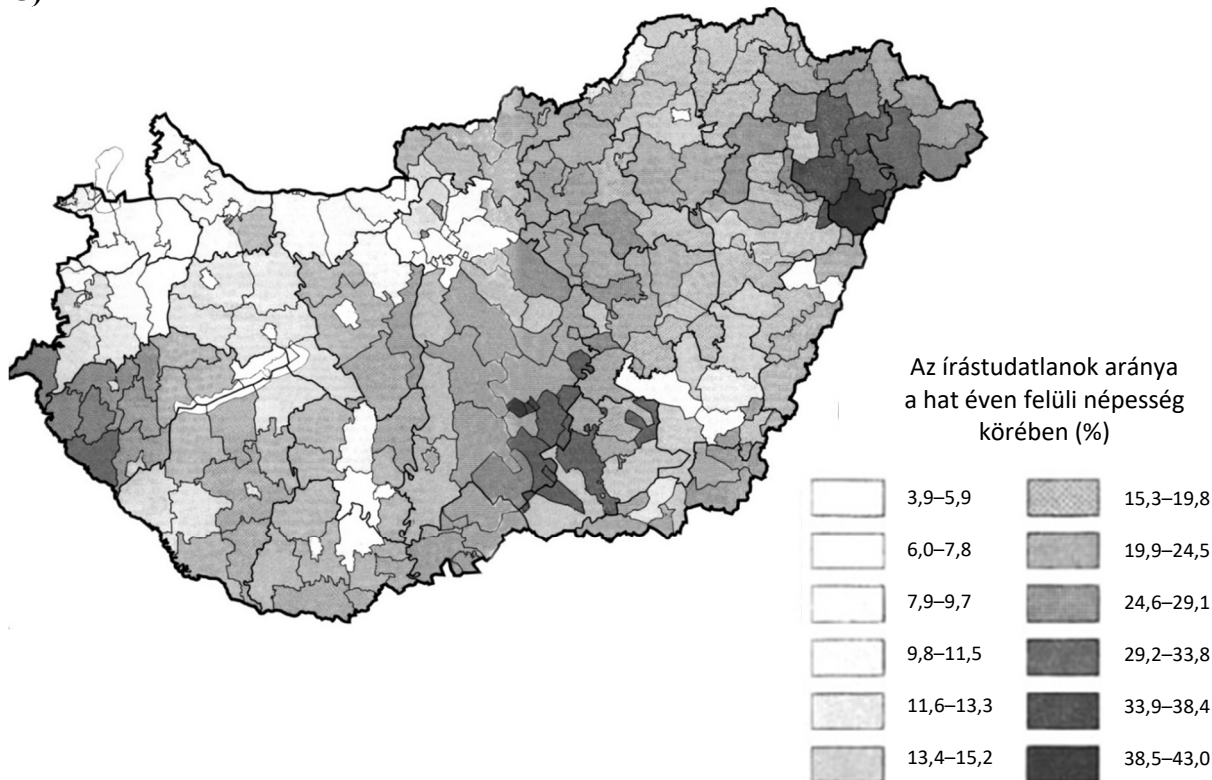
a) Fogalmazza meg miről rendelkezett az 1868-as népiskolai törvény idézett részlete!
(0,5 pont)

.....

b) Fogalmazza meg a B) betűjelű forrás segítségével, milyen változást szeretett volna a népiskolai rendszerben Klebelsberg Kunó! (1 pont)

.....

C)

Az írástudatlanok aránya járásonként Magyarországon, 1920

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Mely tényezők magyarázzák az írni-olvasni tudók arányának különbségét Budapest és az Alföld között? Karikázza be a két helyes magyarázat sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A paraszti lakosság műveltségi szintjének emelése már 1868 óta folyamatos volt, ennek köszönhető az írni-olvasni tudók országos átlagnál nagyobb száma.
2. Az Alföldön a lakosság arányának megfelelő számú iskola állt rendelkezésre a népoktatás céljainak biztosítására.
3. Az Alföldön a mezőgazdasági munkák miatt magas volt az időszakosan iskolába nem járók száma.
4. A fővárosra jellemző polgári átalakulás magas műveltségi szintet is megkövetelt.
5. A nagy létszámú fővárosi munkásréteg műveletlensége okozta az országos átlagnál magasabb írástudatlanságot.

D)

Tanév	Tanulók száma	Egy iskolára jutó tanulók száma	Az írni-olvasni tudók aránya a 6 év feletti népesség körében
1922/23	824 454	147	84,8%
1929/30	986 830	147	90,4%

d) Klebelsberg Kunó mely miniszteri intézkedésének hatása olvasható ki a táblázat adataiból? (1 pont)

.....

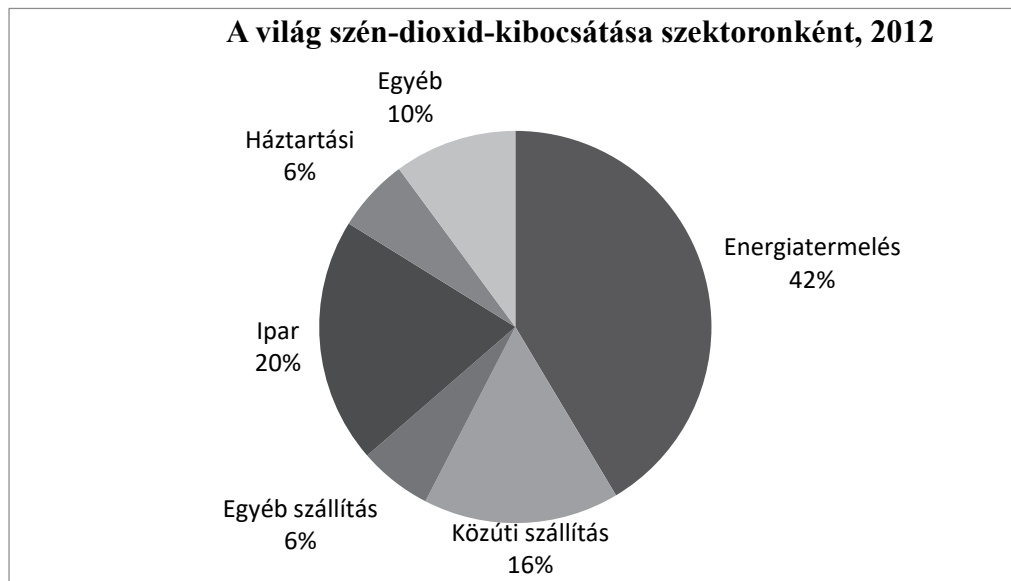
e) Mivel indokolja Klebelsberg a B) betűjelű forrásban, hogy szükséges a nép általános műveltségi szintjét emelni? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. A kultúrfölény biztosításával.
2. A gazdasági versenyképesség biztosításával.
3. A szocialista és kommunista eszmék terjedésének megakadályozásával.
4. A keresztény középosztály megerősítésével.

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**10. A feladat a globális világ jelenségeivel kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

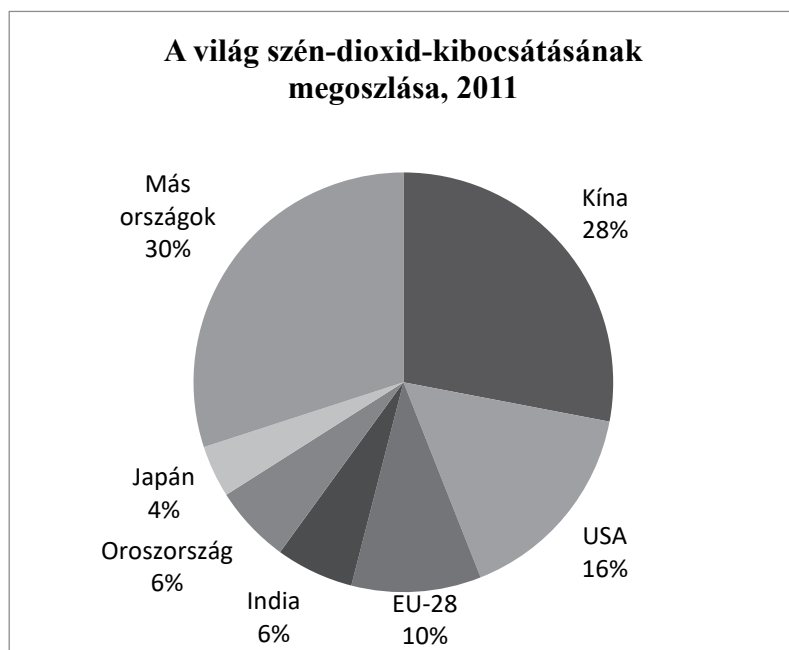
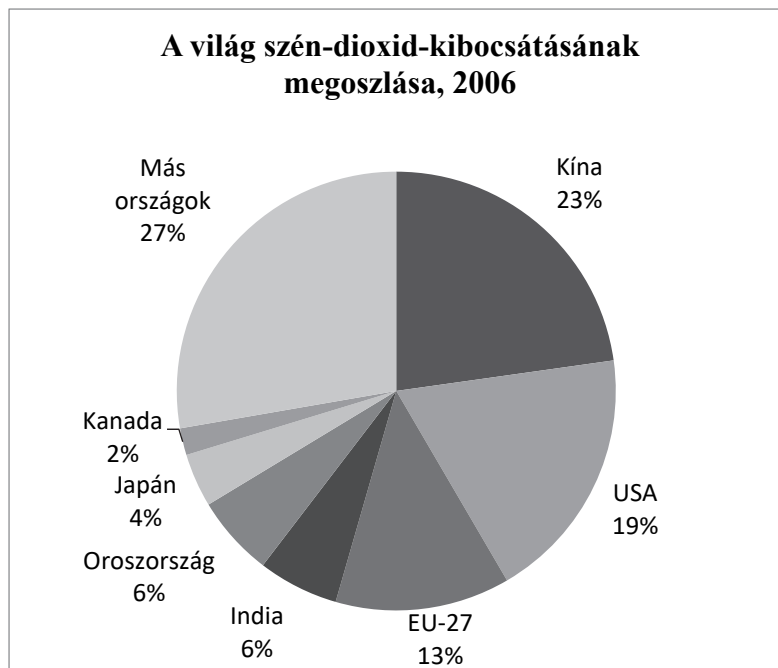

a) Karikázza be annak a négy állításnak a sorszámát, amely igaz a szén-dioxid-kibocsátás csökkenésére vonatkozóan! (Elemenként 0,5 pont.)

1. Az erdőégetések révén nyert mezőgazdasági területeken termelt növények pótolják a kieső oxigénmennyiséget.
2. A tüzelőberendezések szennyezőanyag-kibocsátásának csökkentése köszön alkalmazásával érhető el.
3. Az egyéni közlekedés mérséklése és a közösségi közlekedés használata hozzájárul a károsanyag-kibocsátás csökkenéséhez.
4. A háztetőkre szerelt napelemek segítségével részben fedezhető a háztartások energiaszükséglete.
5. Az épületek szigetelése növeli az energiahatékonyságot.
6. A szeméttelpek szén-dioxid-kibocsátását nagymértékben csökkenti a hulladék elégetése.
7. A hidrogénüzemű motorok alkalmazása révén vízgőz kerül a levegőbe.
8. A sarkvidéki kőolajkészletek kitermelése az ottani alacsony népsűrűség miatt nem emeli a szén-dioxid-kibocsátást.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Állapítsa meg a diagramok és ismeretei segítségével, hogy a táblázatban felsorolt világgazdasági szereplők közül melyikre vonatkoznak az állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorba csak egy X jel kerülhet. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Kína	USA	EU	Oroszország
b) Dinamikusán fejlődő gazdaságának növekvő energiaszükségletét elsősorban szénbányái biztosítják.				
c) Nagy népessége ellenére élen jár a szén-dioxid-kibocsátás korlátozásában. Kezdetektől támogatja a klímavédelmi egyezményeket.				

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) A szén-dioxid-kibocsátás mérsékelhető a következő alapelv figyelembevételével. **Nevezze meg az alább meghatározott fogalmat! Írja a fogalom nevét a meghatározás utáni kipontozott vonalra!** (1 pont)

Az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével.

.....

4 pont	
--------	--

11. A feladat a rendszerváltás utáni Magyarország gazdaságával kapcsolatos. Egészítse ki a szöveget a betűkkel jelzett részekben! Válaszait a kipontozott sorokra írja! A felsorolt elemek közül válasszon! Négy elem kimarad. (Elemenként 1 pont.)

Lehetséges válaszelemek:

Amerikai Egyesült Államok, ENSZ, Európai Unió, KGST, Közös Piac, Németország, Oroszország, Szovjetunió

„Az 1989 óta eltelt időszakban Magyarország külkereskedelmi kapcsolatai jelentősen átalakultak. Míg korábban importunk és exportunk jelentős része a(z) **[a]** országaival bonyolódott le, az 1990-es évek közepétől a forgalom súlypontja egyre inkább [...] a(z) **[b]** országaira tevődött át. 1989-ben és 1990-ben még **[c]** volt Magyarország legjelentősebb külkereskedelmi partnere, ezt követően azonban **[d]** került ebbe a pozícióba, amelyet mindvégig meg is tartott.” (A Központi Statisztikai Hivatal kiadványa, 2010)

- a)
- b)
- c)
- d)

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. A feladat a munkaszerződés tartalmához kapcsolódik.

Válaszoljon a kitalált munkaszerződés tartalmára vonatkozó kérdésekre a források és ismeretei segítségével!

„45. §. (1) A munkaszerződésben a feleknek meg kell állapodniuk a munkavállaló alaphelyzetében és munkakörében.

(2) A munkaviszony tartamát a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában a munkaviszony határozatlan időre jön létre.

(3) A munkavállaló munkahelyét a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában munkahelynek azt a helyet kell tekinteni, ahol munkáját szokás szerint végzi.

(4) A munkaviszony – eltérő megállapodás hiányában – általános teljes napi munkaidőben történő foglalkoztatásra jön létre.

(5) A felek a munkaszerződésben a munkaviszony kezdetétől számított legfeljebb három hónapig terjedő próbaidőt köthetnek ki. Ennél rövidebb próbaidő kikötése esetén a felek a próbaidőt – legfeljebb egy alkalommal – meghosszabbíthatják. A próbaidő tartama a meghosszabbítása esetén sem haladhatja meg a három hónapot.”
(A munka törvénykönyve, 2012)

„Munkaszerződés, amely létrejött egyrészről a Túró Ruci Bt mint munkáltató, másrészről Teleki Annamária mint munkavállaló között alulírott napon és helyen az alábbi feltételek szerint:

1. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a munkáltató a munkavállalót 2016. év január hó 26. napjától kezdődően foglalkoztatja a jelen munkaszerződésben foglaltak szerint.

2. A munkavállaló munkaköre: eladó.

3. A munkavállaló pótlékok nélküli alaphelyzetére havi bruttó 188 000 Ft.

A munkáltató a munkavállaló munkabérére a jelen munkaszerződésben megjelölt bankszámlára történő átutalással köteles megfizetni.

4. A munkavállaló munkahelye: Túró Ruci Használtruha-kiskereskedés, 1326 Budapest, Bihari köz 4.” (Kitalált munkaszerződés)

a) Mennyi Teleki Annamária munkaideje? (1 pont)

b) Mennyi idő Teleki Annamária munkaviszonyának tartama? (0,5 pont)

c) Mennyi Teleki Annamária próbaideje? (0,5 pont)

d) Lehet-e Teleki Annamária havi bére – jelen munkaszerződés keretei között – több mint 188 ezer Ft? Válaszát indokolja! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. Görög-római hitvilág	4	
	2. Középkori városok társadalma	4	
	3. A középkori Magyarország társadalma	4	
	4. XVI. századi európai gazdaság	3	
	5. XVI. századi Erdély	4	
	6. Ipari forradalmak kora	4	
	7. Reformkori Magyarország	4	
	8. Sztálini gazdaságpolitika	8	
	9. Magyar oktatáspolitiká	4	
	10. Globális világ jelenségei	4	
	11. Magyarország gazdasága	4	
	12. Munkaszerződés	3	
	Összesen		50
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2017. május 10.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2017. május 10. 8:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítse vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- egy** az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy** a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
- egy** komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** vonatkozzon! (A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Középkori jobbagység	rövid
	14.	Európai Unió gazdasága	rövid
Magyar történelem	15.	Tatárjárás és újjáépítés	hosszú
	16.	Mai magyar demokrácia	hosszú
Komplex	17.	Magyar–török küzdelmek	korszakokon átívelő
	18.	Kommunista és nemzetiszocialista ideológia	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

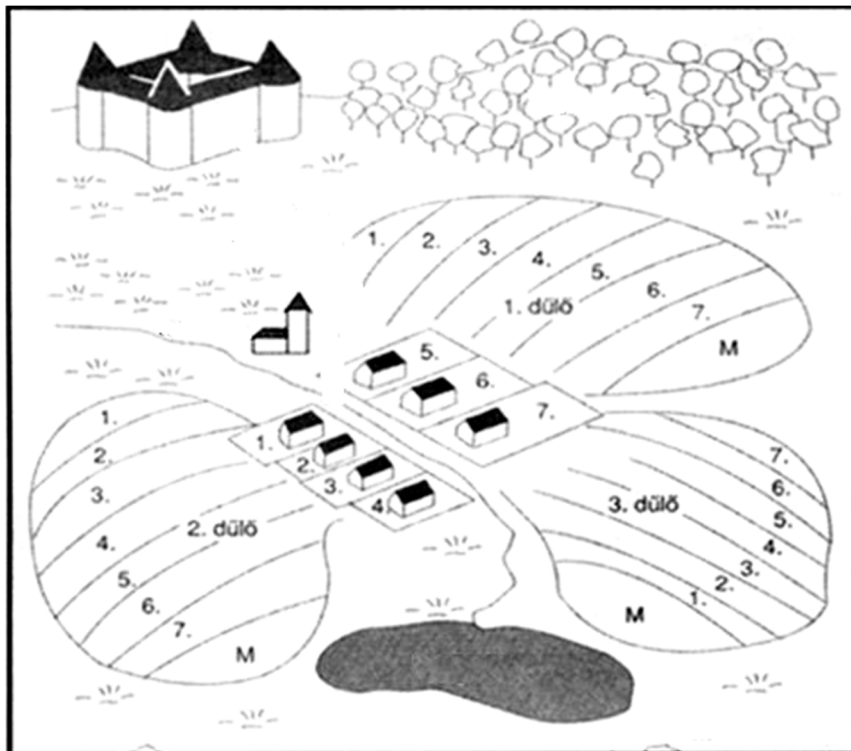
A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a középkori jobbágysághoz kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a középkori jobbágyság jogait és kötelességeit az uradalom keretein belül!

„Az én örökös uramnak. [...] Az említett helyen annyi földet, amint kértem, adni méltóztatott. Ezért ezen oklevél szavaival megfogadom, hogy minden tekintetben a ti hasznotokra munkálkodom és a nekem nyújtott védelmet szolgálataimmal viszonzni fogom. [...] Ha pedig a jelen oklevélben foglaltakat akár teljes egészükben, akár csak kis részben meg merném szegni, megesküszöm, hogy neked korlátlan hatalmat engedek, hogy engem az említett földről elűzz, és jogod szerint, mint illik, azt másnak add.” (Középkori oklevélminta)

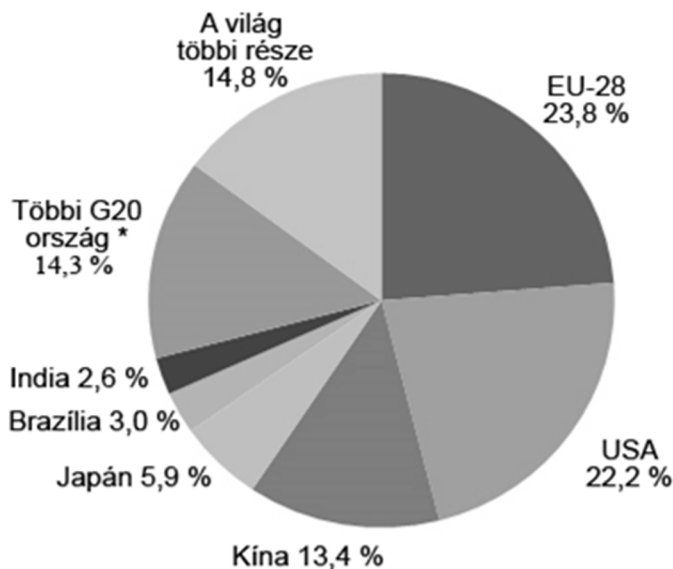

A középkori uradalom szerkezete

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

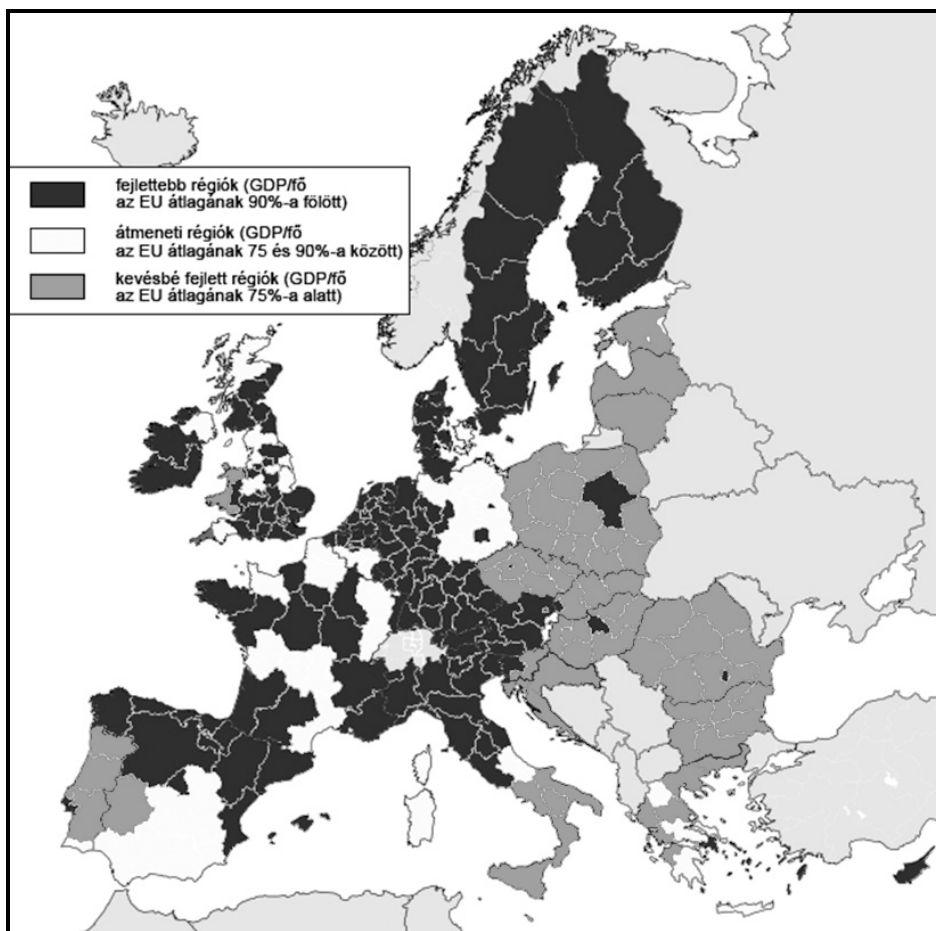
14. A feladat az Európai Unió gazdaságához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az európai integráció gazdasági alapelveit és célkitűzéseit! Az integráció folyamatáról ne írjon!

* Többi G20 ország: Argentína, Ausztrália, Dél-Afrika, Dél-Korea, Indonézia, Kanada, Mexikó, Oroszország, Szaúd-Arábia, Törökország

A világ GDP-jének (bruttó hazai össztermék) megoszlása 2014-ben

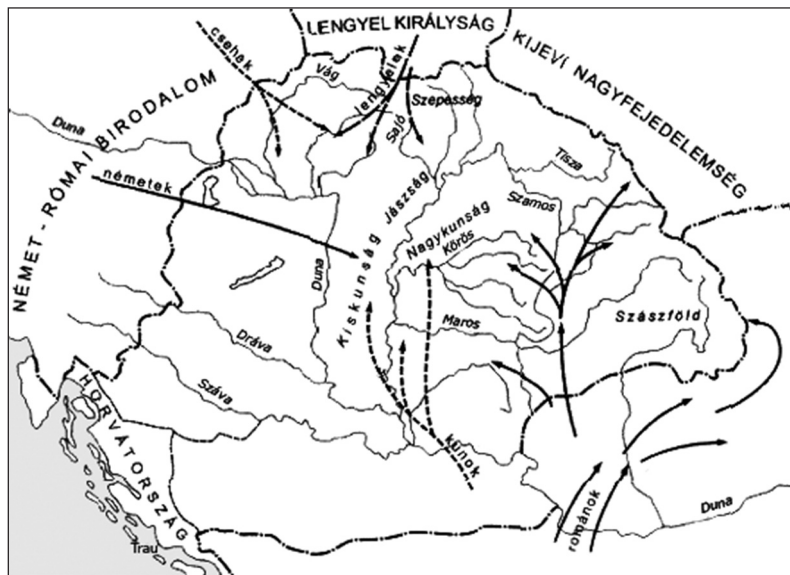

Az EU régióinak gazdasági fejlettsége a 2014–20-as tervezési ciklusban

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. A feladat a tatárjárással és az ország újjáépítésével kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a tatárjárás menetét, a tatárok pusztítását és IV. Béla intézkedéseit az ország újjáépítésére! Válaszában térjen ki a különböző történelmi vélemények összevetésére! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Népmozgások a tatárjárás utáni Magyarországon

„Elrendeltük, hogy a koronánk alá tartozó egész területen, arra alkalmas helyeken, erődítmények létesüljenek, várak épüljenek, ahol a nép meghúzhatja magát, ha veszedelem fenyeget. [...] Bárki magánszemély fekvésénél fogva erősségre alkalmas helyet birtokol, azt csere vagy egyéb jogcímen valamely embersokaságnak juttatandó erődítés céljából; ha pedig ilyen hely a királyi hatalom birtokában van, az hasonlóképpen magánszemélyek [...] használatába adassék, hogy ily módon [...] az erősségre alkalmas helyek mindig azoknak jussanak, akik gondoskodása révén az építmények sokaknak menedékül szolgálhatnak.” (IV. Béla 1260-as oklevele)

„Hogy közös akarattal válasszanak maguk közül bírót, és akit megválasztottak, megerősítés végett tartoznak nekünk bemutatni. Ő tartozik a hospesek felett minden ügyben bírászkodni. [...] Ezenkívül engedélyezzük nekik, hogy csütörtökön vásárt tarthassanak.” (Komári hospesek kiváltságlevele, 1263)

„A magyarok a király parancsára sátraikat szűk szekérvárban állították fel, ami mozgásukat megnehezítette. [...] Április 11-én reggelre az ellenség szoros gyűrűt font a szekérvár köré. A táborba zárt magyarok esetlenül csetlettek-botlottak sátraik zsinégei között, nem tudtak hadrendbe fejlődni, miközben a tatárok nyíl- és dárdazápóra pusztította őket.” (Bertényi Iván – Gyapay Gábor: Magyarország rövid története, 1993)

„A Sajó mente azonban kedvező állásnak tűnhetett [IV. Béla] számára, mivel a folyó hídja [...] lehetővé tette, hogy már átkelés közben harcra kényszerítsék az ellenfelet. [...] [A tatárok átkelése esetén] a magyar tábor körüli térségen vívhattak volna velük csatát, ahol megfelelő tér hiányában nem alkalmazhatták [...] kedvelt módszereiket. [...] A mozgékony és rugalmas ellenfél veszélyes átkaroló hadmozdulata miatt olyan szilárd hátvédre is szükség volt, [...] amely bekerítés esetén is biztosítja a megfelelő védelmet. Ezt a feladatot láthatta el [...] a szekérvár.” (B. Szabó János: A tatárjárás, 2007)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. A feladat a mai magyar demokráciával kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a népfelség érvényesülését a mai Magyarországon! Válaszában térjen ki a választójogra, a választások alapelveire és az országgyűlési választások rendszerére, a népszavazásra és az országgyűlés jogkörére és feladatára!

„Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezést biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.”

„Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. [...] Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.”

„A miniszterelnök megbízatása megszűnik

a) az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával;

b) ha az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, és új miniszterelnököt választ;”

„Az Országgyűlés az indítványról a zárószavazást követően határoz. [...] Az elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke öt napon belül aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött törvényt öt napon belül aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.”

(Részletek az Alaptörvényből)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat a magyar–török küzdelmekhez kapcsolódik. (komplex – korszakokon átívelő)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország és az Oszmán Birodalom katonai konfliktusait a nándorfehérvári diadaltól a Hódoltság megalakításáig a következő szempontok alapján:

- a nándorfehérvári ostrom és következményei,
- Mátyás törökellenes politikája,
- a Jagellók uralma,
- a mohácsi csata és következményei,
- a Hódoltság megalakulása!

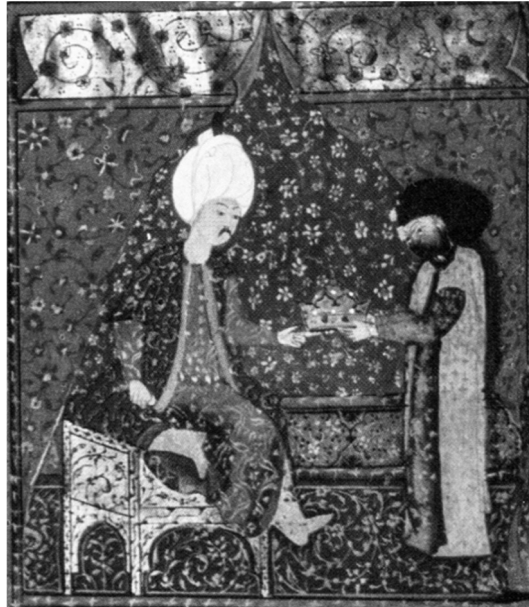
Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Midőn május elseje táján alkalmasan összeállított sereggel a Duna partján tábornokot ültöttem, arccal ama országrész felé fordultam, melyet az ellenség gyakori betörései sanyargatni és pusztítani szokott, nem volt messze a török fővezér sem, nagy és szokásához képest erős sereggel. [...] Sebtében bevonult Boszniába, kihasználva az árulást. [...] Először is tehát ezzel az ellenséggel kellett megbirkóznom és ebben szerencsével jártam. [...] Mert közben a török bevégezte dolgát, elhagyta Bosznia határait és már vissza is vonult. [...] Bosznia visszaszerzéséhez láttam. [...] Jajca nevű várost és annak erősségét körülzártam. [...] Három hónapos ostrom alatt győztünk.”
(Mátyás levele II. Pius pápának, 1464)

„Ez ország alattvalóit és lakosait régi jogaikban és jóváhagyott szokásaikban [...] meg fogjuk tartani úgy, hogy az ő ártalmukra és elnyomásukra, valamint e régi szokások ellenére – amint néhai Mátyás király úr tette – semmi újítást nem fogunk behozni. Azokat pedig, amelyeket a néhai igen dicső Mátyás király úr hozott be, eltöröljük, adót vagy egyforintos taksát semmi estre se hajtsunk be, hanem kötelesek legyünk megelégedni a régi királyi jövedelmekkel.” (II. Ulászló választási feltételei, 1490)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szulejmán és Szapolyai (Török miniatúra, XVI. század)

„Minthogy pedig felséges János királynak most sem felesége, sem gyermekei nincsenek, ha Isten kiszólítaná ez árnyékvilágból, még ha volna is akkor fia, az ország és a keresztény világ üdvére való tekintetből, amelyet ebből a békéből és szövetségből Isten segítségével bizton remélünk, [...] beleegyezett abba, hogy halála után, még ha volna is fia, az egész magyar birodalom összes országaival [...] s a királyi jog egészével mireánk, vagy ha mi időközben meghalnánk, fiunkra szálljon.” (A váradi egyezmény, 1538)

18. A feladat a 20. századi politikai eszmékhez kapcsolódik. (komplex – összehasonlító)
Hasonlítsa össze a források és saját ismeretei segítségével a kommunista és a nemzetiszocialista ideológiát a következő szempontok alapján:

- szociális törekvések, társadalmi jövőkép,
- a nemzethez való viszony,
- a vezér szerepe,
- a demokráciáról vallott felfogás,
- ellenségképek,
- jelképek!

Az ideológiák alapján létrejött konkrét rendszerek működéséről ne írjon!

„A proletariátus egyenlőségért folytatott küzdelmének és magának az egyenlőségnek mint jelszónak a jelentősége rögtön világos lesz, ha azt az osztályok megszüntetéseként értelmezzük. [...] Amint elérjük az egyenlőséget a társadalom minden tagja számára a termelőeszközök tulajdonának kérdésében, azaz az egyforma munka és bér kérdésében, az emberiség azonnal

„Követeljük a fentiek érdekében:

– A munka és fáradság nélkül szerzett jövedelmek megszüntetését. A kamat-rabszolgaság megtörését. [...]
– Követeljük a társaságok tulajdonában lévő üzemek államosítását. [...]
– Követeljük az egészséges polgári középosztály kialakítását és fenntartását.
Követeljük a nagy áruházak köztulajdonba vételét, és annak lehetővé tételét,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

szembesül azzal a feladattal, hogy tovább lépjen a formális egyenlőségtől a valóságos egyenlőség felé: hogy alkalmaszta azt a szabályt miszerint »mindenki képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint.«" (Lenin, 1917)

hogy ezeket kisiparosok olcsó bérért kibérelhessék. Követeljük, hogy az egyes állami, tartományi és községi szállításoknál a legszigorúbban legyenek tekintettel a kisiparosok érdekeire." (A Nemzetiszocialista Német Munkáspárt programja, 1920)

„A dolgozó és kizsákmányolt emberek kigúnyolása tiszta demokráciáról, általában az egyenlőség, a szabadság és az emberi jogok demokráciájáról beszélni, ha a munkások és valamennyi dolgozó ember rosszul táplált, rosszul öltözött, tönkrement és kizsigerelt, nem csak a kapitalizmus bérabszolgaságának, hanem a négy éve tartó pusztító háborúnak is következtében, miközben a tőkés az általuk és a »mozgósított« államhatalom által kisajátított »tulajdon« birtokában maradnak. Ez a marxizmus alapvető igazságainak megcsúfolása, ami arra tanítja a munkást, hogy használja ki a burzsoá demokráciát, ami a feudalizmushoz képest nagy történelmi előrelépés, de egy pillanatra se feledkezzen meg ennek a »demokráciának« a burzsoá jellegéről." (Lenin, 1918)

„Ebben az angol-francia világban létezik az úgynevezett demokrácia. Tudják, ez a demokrácia állítólag azt jelenti, hogy a hatalom a nép kezében van. [...] A valóságban ezekben az országokban a tőke uralkodik, azaz végső soron pár száz ember, akik mérhetetlen vagyonuk és az államszervezet sajátos felépítése következtében többé-kevésbé teljesen szabadok. Mert a szabadságon ők leginkább a szabad piacot értik. És szabad piacon nemcsak a tőke szabad felhalmozását, hanem annak újbóli szabad felhasználását mindenfajta állami és népi ellenőrzés nélkül." (Hitler, 1940)

Az Orosz Birodalom zászlaja: fehér, kék, vörös

A Német Császárság zászlaja: fekete, fehér, vörös

A Szovjetunió zászlaja: vörös alapon sárga ötágú csillag, sarló és kalapács

A Harmadik Birodalom zászlaja: vörös alapon fehér mezőben fekete horogkereszt

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. Középkori jobbágyság	10	
	14. Európai Unió gazdasága	10	
	15. Tatárjárás és újjáépítés	18	
	16. Mai magyar demokrácia	18	
	17. Magyar–török küzdelmek	22	
	18. Kommunista és nemzetiszocialista ideológia	22	
	Összesen	50	
II. Elért pontszám egész számra kerekítve			
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző